
Český vysokoškolák je vzácné zboží

Český vysokoškolák je vzácné zboží

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

14.3.2008, autor: Petra Benešová

PRAHA, 14. 3. 2008

U českých vysokoškoláků už je to zaběhnutá praxe: nastoupí do prvního ročníku školy a po roce či dvou odcházejí. Čekají tak na příležitost dostat se na další pokus na svou vysněnou školu. A tu první berou jen jako přestupní stanici, aby si mohli užívat studentských výhod.

Tito »létající« studenti jsou jedním z podstatných důvodů, proč se Česko řadí v mezinárodním srovnání OECD k zemím s téměř nejmenším počtem studentů, kteří opravdu vysokoškolská studia dokončí. Vyplývá to z nejnovější analýzy Ústavu pro informace ve vzdělávání.

»Struktura nabídky studijních oborů se výrazně liší od poptávky. To vede k tomu, že ti, kdo na nejžádanějších školách neuspějí, se zapíší ke studiu jiného oboru na jiné škole a vyčkávají na další příležitost,« potvrzuje běžnou praxi sociolog a šéf analytického odboru ministerstva školství Petr Matějů.

Zatímco například ve Finsku školu dokončí 47 procent mladých lidí, v Česku je to o polovinu méně. Patříme tak společně ještě s Německem, Rakouskem, či Švýcarskem k zemím, které nepřekročí hranici třiceti procent. A to je ještě méně, než průměr OECD.

Pomohlo by školné

Platí přitom prostá rovnice: čím vyšší je celkový počet absolventů, tím vyšší je i vzdělanost obyvatelstva. Ani v tomto ohledu však Česko nedosahuje oslnivých výsledků. V populaci pětadvacetiletých až čtyřiašedesátiletých máme jen 14 procent lidí s diplomem, což je až třikrát méně než například v Norsku. »Situace se ale zlepšuje. Už jen tím, že většina škol přechází na model tříletých bakalářských a dvouletých magisterských studijních programů. Z těch už tak často studenti neutíkají, jako z původních pětiletých,« myslí si František Ježek, prorektor Západočeské univerzity v Plzni. Podle něj českému vysokému školství chybí odborné poradenství pro posluchače škol, které by mělo mladé lidi ke studiu motivovat. »Před dvěma lety jsme u nás zřídili psychologickou poradnu. Týdně ji navštíví až stovka studentů,« říká Ježek. Podle odborníků však »úmrtnost« na školách, která je nejvyšší na technických či pedagogických fakultách, výrazněji snižuje až zavedení školného. Studenti už pod tlakem peněz nebudou studium uměle prodlužovat. »Když budou muset za vzdělání zaplatit, lépe si rozmyslí, jakou školu vybrat,« upozorňuje ekonom Daniel Münich.

Stále více vysokoškoláků

Nelichotivé statistiky o počtu absolventů by se však v budoucnu mohly zlepšit. Vysoké školy se v posledních letech otevírají stále více studentům (letos má šanci na přijetí přes 70 procent zájemců) a rostou i celkové počty všech vysokoškoláků. Jen v bakalářských programech vzrostl od roku 2001 počet studentů až čtyřnásobně.

Právě bakalářská studia by se měla v budoucnu dále rozšiřovat. Podle připravované reformy vysokého školství, by se školy měly rozdělit na tři druhy: vzdělávací, výzkumné a bakalářské. »Ti co budou chtít dělat vědu, zůstanou na studii déle, ostatní ne. Tím se také může snížit úmrtnost na školách,« dodává Ježek.

Studenti VŠ v Česku ABSOLVENTI V Česku dokončí vysokou školu jen čtvrtina studentů. Podobně je na tom i Řecko, Švýcarsko, Rakousko, či Německo. Naopak nejvyšším počtem vysokoškoláků se mohou tradičně pochlubit severské země: Švédsko má 37,7 % lidí s diplomem, Norsko 40,7%, Nizozemí 42,1%, Island 56,3%, Finsko 47,3%, Dánsko 45,5%. STUDUJÍCÍ VYSOKOŠKOLÁCI V posledních šesti letech vzrostl počet českých studentů VŠ v bakalářských a magisterských studijních programech o 67 procent. V roce 2001 studovalo na univerzitách zhruba 190 tisíc lidí, před dvěma lety to bylo už 300 tisíc lidí. Zvyšují se i počty nově zapsaných studentů. Do obou studijních programů jich bylo před šesti lety přijato téměř 46 tisíc, v roce 2006 už tuto šanci dostalo 73 tisíc uchazečů. V loňském roce zhruba 80 tisíc. ZDROJ: ÚIV, OECD 2002 - 2007

Foto popis| České vysoké školy studenti často berou jen jako přestupní stanice při čekání na přijetí na jinou školu.
Foto autor| FOTO: ARCHIV HN